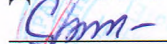

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан ГПФ

 Людмила СТАНІСЛАВОВА
30.08.2024

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ПОЛОВИНИ ХІХ СТ

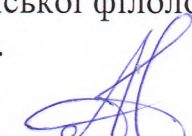
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
 Спеціальність 014 Середня освіта
 Предметна спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
 Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
 Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література)
 Обсяг дисципліни 4 кредити ЄКТС
 Шифр дисципліни ОПП.04
 Мова навчання українська
 Статус дисципліни обов'язкова (цикл загальної підготовки)
 Факультет гуманітарно-педагогічний
 Кафедра української філології

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форми контролю			
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота студента	Курсова робота	РГК	Залік	Іспит
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
денна	II	4	4,0	120	54	34		17		69			+	
заочна	II	4	4,0	120	12	6		6		108			+	

Робоча програма складена на основі ОПП «Середня освіта (Українська мова і література)» і навчального плану підготовки бакалаврів.

Програму склала к.філол.н. Інна ПРИЙМАК

Схвалено на засіданні кафедри української філології
 Протокол № 11 від 28 червня 2024 р.

В.о.завкафедри української філології Анатолій ЯНЧИШИН

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету
 Протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Голова вченої ради ГПФ Людмила СТАНІСЛАВОВА

м. Хмельницький, 2024

1. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна „Історія української літератури. I половина XIX ст.” є важливою складовою частиною підготовки фахівців з курсу „Історія української літератури”.

Пререквізити – вступ до літературознавства, історія української літератури, історія зарубіжної літератури.

Кореквізити – історія української літератури, історія зарубіжної літератури

Відповідно до **ОПП** із зазначеної спеціальності дисципліна має забезпечити:
компетентності:

ЗК.02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК.03. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність працювати в команді.

ЗК.04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. **ЗК.05.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК.07. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК.09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК.10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК.11. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. **ЗК.12.** Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК.08. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури в практиці навчання української мови і літератури у закладах середньої освіти (рівень базової середньої освіти).

ФК.09. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової та міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ФК.11. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК.14. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ФК.15. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

Програмові результати навчання.

ПРН.01. Знає основні історичні етапи розвитку предметної області.

ПРН.05. Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності.

ПРН.06. Уміє використовувати інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.

ПРН.11. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

ПРН.13. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови та літератури, мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності, провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.

ПРН.14. Пояснює особливості розвитку української мови та літератури, специфіку перебігу літературного процесу в Україні в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнює мовні й літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності.

ПРН.16. Застосовує різні види аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН.17. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРН. 19. Застосовує сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН.23. Планує, організовує, здійснює і презентує прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН.24. Бере участь у спеціальних філологічних семінарах, конференціях, наукових гуртках.

ПРН.25. Дотримується правил академічної доброчесності.

Мета дисципліни – поглибити та розширити вміння студентів розуміти та усвідомлювати процес становлення та розвитку нової української літератури.

Предмет дисципліни. Літературний процес I половини XIX ст.: основні тенденції та закономірності розвитку

Завдання дисципліни. Надати студентам знання і практичні навички з засвоєння особливостей літературного процесу I половини XIX ст., новаторських показників розвитку письменства, творчого внеску літераторів.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: повинен знати тексти творів періоду I половини XIX ст.; вміти визначати характер і напрям розвитку нової української літератури кінця XVIII – 60-х років XIX ст.; уміти аналізувати тексти творів періоду кінця XVIII – 60-х років XIX ст.; критично оцінювати наукові праці, присвячені ним.

2. Структура залікових кредитів дисципліни

№ п / п	ТЕМИ	ДФН			ЗФН		
		лекції	практ.	Сам. роб.	лекції	практ.	Сам. роб.
1	Тема 1. Становлення нової української літератури. Творчість І. П. Котляревського.	4	4	10	1	1	10
2	Тема 2. Літературні напрямки початку XIX ст. Бурлескно-травестійна поезія. Просвітительський реалізм. Сентименталізм.	4	4	5	1	1	10
3	Тема 3. Художній світ українського романтизму.	2	4	5	2	2	10
4	Тема 4. Культурно-літературне відродження в Західній Україні.	2	2	5			10
5	Тема 5. Творчість Т. Г. Шевченка.	8	4	10	1	1	10
6	Тема 6. Літературний рух 50-60 рр. XIX ст.	2		5	1	1	10
	6.1. Творчість Марка Вовчка.	2	4	10			10
	6.2. Поетична творчість українських письменників 50-60 рр. XIX ст.	4	4	10			10
	6.3. Проза 50-60-х рр. Творчість А. Свидницького, П. Куліша, О. Стороженка	6	4	9			18
	Загальна кількість годин:	34	17	69	6	6	108

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Зміст лекційного курсу.

№ п/п	Перелік змістових модулів, тем лекцій, їх анотацій	Кількість годин
1.	<p><u>Лекція 1.</u> Становлення нової української літератури/ Особливості розвитку нової української літератури поч. XIXст. Поняття “нова українська література” Соціально-історичне, освітньо-наукове і літературно-мистецьке життя перших десятиліть XIXст. Періодизація нової української літератури. Шляхи розвитку літератури. Синкретизм стилів. [1: 167-188; 2: 175-190; 3: 117-129; 4; 5: 28-45; 6: 15-54.]</p>	2
2.	<p><u>Лекція 2.</u> І.П.Котляревський – зачинатель нової української літератури. Життєвий і творчий шлях письменника. “Енеїда” І.Котляревського – одне з найвищих досягнень світової бурлескно-трагедійної літератури. Національна самобутність твору. Драматургія. “Наталка Полтавка”, “Москаль-чарівник”. Новаторство І.Котляревського у цьому жанрі. І.Котляревський українська культура. [1: 190-197; 3: 134-140; 5: 55-67; 6: 65-80; 9, 16]</p>	2
3.	<p><u>Лекція 3.</u> П.Гулак-Артемівський. Біографічні відомості. Літературна діяльність. Твори 1817-1827рр. Переклади. Оригінальні твори. Байки. Творчість 30-50-х рр. XIX ст. Балади. Значення творчості Гулака-Артемівського. Є.П.Гребінка. Життєвий шлях. Ранні літературні твори. Байки. Лірика. Поема “Богдан” – один з кращих творів Гребінки. Прозові твори. Збірники оповідань “Рассказы пирятинца». [1: 200-228; 3: 146-158; 5: 72-87; 6: 87-96; 11, 15, 18]</p>	2
4.	<p><u>Лекція 4.</u> Г.Ф.Квітка-Основ'яненко – перший український прозаїк. Життєвий і творчий шлях. Сентиментально – реалістичні твори. “Маруся”, “Сердешна Оксана” Риси сентименталізму в творчості. Бурлескно-реалістичні оповідання Г. Квітки-Основ'яненка. Гумористично-сатиричні прозові твори. “Солдатський портрет”, “Пархімове снідання”, “Мертвецький Великдень”, “Конотопська відьма”. Драматичні твори Квітки-Основ'яненка. Значення творчості. [1: 190-197; 3: 151-155; 5: 55-67; 6: 83-88; 10]</p>	2
5.	<p><u>Лекція 5.</u> Романтизм 20-40рр. XIXст. в українській літературі. Естетичні принципи романтизму. Специфіка художнього мислення письменників-романтиків. Літературно-естетичні школи романтизму. Особливості розвитку романтизму в Україні. Три періоди розвитку. Сильові течії українського романтизму. Українська романтична балада. Жанрова специфіка балади. Мотиви й образи балад Боровиковського. Балади А. Метлинського. Художнє осмислення минулого в баладах М. Костомарова. Ранні балади Т. Шевченка. Традиції і новаторство [1: 234-238; 3: 160-162; 5: 88-95; 6: 82-88;]</p>	2
6.	<p><u>Лекція 6.</u> Літературний процес в Західній Україні. Діяльність “Руської трійці” Альманах “Русалка Дністровая”. Художні пошуки карпатських українців: О.Духнович. А.Коцал, М.Лучкай, В.Довгович. М. Шашкевич – зачинатель нової літератури на західноукраїнських землях. Поет, фольклорист, етнограф, громадський діяч І.Вагилевич. Учений-славист, поет, педагог Я Головацький [1: 190-197; 3: 164-166; 5: 68-76; 6: 65-80; 13, 14]</p>	2
7.	<p><u>Лекція 7.</u> Т.Г.Шевченко – основоположник нової української літератури. Дитячі і юнацькі роки поета. Петербурзький період життя і творчості.</p>	2

	<p>“Кобзар” 1840р. Лірика раннього періоду: “Думи мої, думи”, “Перебендя”, “На вічну пам’ять Котляревському”, “До Основ’яненка”, “Вітре буйний, втре буйний”, “Думка”. Балади: “Причинна”, “Тополя”, “Утоплена”. Соціально-побутові поеми: “Катерина”, “Мар’яна-черниця”, “Слепая”. Історичні поеми. “Іван Підкова”, “Тарасова ніч”, “Гайдамаки”, “Гамалія”. Драматичні твори. “Назар Стодоля”.</p> <p>1: 190-197; 3: 164-166; 5: 68-76; 6: 65-80; 13, 14]</p>	
8.	<p><u>Лекція 8.</u> Творчість 1843-1847рр. (період „трьох літ”)</p> <p>Перша подорож на Україну “Тризна”. Лірика періоду “трьох літ”. “Три літа”, “Чигирине, Чигирине”, “Давидові псалми”, “Минають дні, минають ночі”, “Заповіт”. Сатиричні твори. “Сон”, “Кавказ”, “І мертвим, і живим”.</p> <p>Твори на історичну тему “Єретик”, “Великий льох”. Соціально – побутові поеми “Сова”, “Наймичка”, “Відьма”.</p> <p>[1: 200-217; 2: 344-348; 3: 158-170; 5: 92-143; 6: 98-152; 15: 167-188; 21]</p>	2
9.	<p><u>Лекція 9.</u> Творчість 1847-1857рр.</p> <p>Арешт. Цикл поезій „В казематі.” На засланні. Лірика цього періоду. ”Думи мої, думи мої”, ”Захалівна книжка”, ”І виріс я на чужині”, “Якби ви знали паничі”. Соціально-побутові поеми. “Марина”, “Княжна”, “Варнак”. Проза.</p> <p>[1: 220-234; 2: 349-351; 3: 171-178; 5: 147-160; 6: 155-174; 10]</p>	2
10.	<p><u>Лекція 10.</u> Творчість 1857-1861рр.</p> <p>Повернення із заслання. Лірика останнього періоду. Поеми ”Неофіти”, “Юродивий”. Повернення в столицю. Останні роки життя Т.Г.Шевченка. Особливості стилю Т. Шевченка. Роль і місце творчості в українській літературі. Т. Шевченко і європейський літературний процес.</p>	2
11.	<p><u>Лекція 11.</u> Загальна характеристика літературного процесу 50-60-х рр. ХІХ ст. Розвиток науково-теоретичної думки. Період видання та альманахи: “Хата”, “Вечорниці”, “Мега”, “Русалка”, “Нива”.</p> <p>[1: 234-241; 2: 357-364; 3: 178-182; 5: 163-182; 6: 174-213; 19]</p>	2
12.	<p><u>Лекція 12.</u> Життєвий і творчий шлях письменниці. Особливості стилю. Проза Марка Вовчка. “Народні оповідання”. тематика і проблематика. Проза Марка Вовчка. Повісті й романи. “Інститутка” – перший зразок соціальної повісті в українській літературі</p> <p>[1: 244-267; 2: 365-389; 3: 187-196; 5: 191-243; 6: 220-257; 22; 23]</p>	2
13.	<p><u>Лекція 13.</u> Поетична творчість українських письменників 50-60-х рр. ХІХ ст. Леонід Глібов. Життєвий і творчий шлях.</p> <p>[1: 273-314; 2: 395-436; 3: 201-254; 5: 250-278; 6: 263-296; 20]</p>	2
14.	<p><u>Лекція 14.</u></p> <p>Степан Руданський. Особливості художнього методу. Оргінальність співомовок. Історична тема у творчості.</p> <p>[1: 316-356; 2: 441-478 ; 3: 263-279; 5: 286-338; 6: 314-367; 20]</p>	
15.	<p><u>Лекція 15.</u> Анатолій Свидницький. Рання творчість письменника. Фольклорно-етнографічні нариси Свидницького. Прозова спадщина А.Свидницького. “Люборацька” Проблематика твору, система образів, своєрідність стилю</p> <p>[1: 362-368; 2: 442-467; 3: 256-267; 5: 280-315; 6: 375-416; 7: 314-318; 20]</p>	2
16.	<p><u>Лекція 16.</u> Пантелеймон Куліш. Поетична творчість Куліша. Літературна і громадська діяльність. Історичні романи П. Куліша. “Чорна рада”. Особливості композиції роману, мова і стиль</p> <p>[1: 368-375; 2: 467-458; 3: 256-267; 5: 280-315; 6: 375-416; 7: 318-324; 20]</p>	2
17.	<p><u>Лекція 17.</u> Олекса Стороженко. “Українські оповідання”. Їх тематика, образи, особливості композиції. Легендарно-поетична основа повісті “Марко Проклятий”.</p>	2

	[1: 368-375; 2: 467-458; 3: 256-267; 5: 280-315; 6: 375-416; 7: 318-324; 20]	
	<i>Загальна кількість годин</i>	34

ПЕРЕЛІК ОГЛЯДОВИХ ЛЕКЦІЙ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ 5 СЕМЕСТР

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	Тема 1. Становлення нової української літератури. Творчість І. П. Котляревського.	1
2.	Тема 2. Літературні напрямки початку ХІХ ст. Бурлескно-травестійна поезія. Просвітительський реалізм. Сентименталізм.	1
3.	Тема 3. Художній світ українського романтизму.	2
4.	Тема 5. Творчість Т. Г. Шевченка.	2
5.	Тема 6. Літературний рух 50-60 рр. ХІХ ст.	2
*Разом за семестр		8

3.2. Практичні заняття для студентів денної форми навчання

№ п/п	Перелік змістових модулів, теми практичних занять, зміст практичних занять	Кількість годин
1	<u>Заняття 1.</u> Поема І. Котляревського “Енеїда” як перший твір нової української літератури. Жанрова своєрідність твору. Сюжет. Образи поеми і особливості їх творення. Байкарська творчість П. Гулака-Артемовського та Є. Гребінки. [1: 190-197; 3: 134-140; 5: 55-67; 6: 65-80; 9, 16]	2
2	<u>Заняття 2.</u> Становлення української прози. Сентименталізм в творчості українських письменників. Прозові твори Г. Квітки-Основ'яненка. [1: 234-238; 3: 160- 162; 5: 88-95; 6: 82-88;]	2
3	<u>Заняття 3.</u> Поети-романтики початку ХІХст. Романтизм в українській літературі. Основні періоди розвитку романтизму в Україні. Балада як літературний жанр. [1: 190-197; 3: 164-166; 5: 68-76; 6: 65-80; 13, 14]	2
4	<u>Заняття 4.</u> Т.Г.Шевченко. Творчість раннього періоду. Творчість періоду “трьох літ”, заслання. [1: 273-314; 2: 395-436; 3: 201-254; 5: 250-278; 6: 263-296; 20]	2
5	<u>Заняття 5</u> Прозова спадщина Марка Вовчка. “Народні оповідання”, “Інститутка” – яскравий зразок реалістичної повісті. [1: 316-356; 2: 441-478; 3: 263-279; 5: 286-338; 6: 314-367; 20]	2
6	<u>Заняття 6</u> Байкарська творчість Леоніда Глібова. Жанрова різноманітність творчості Степана Руданського. [3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16]	2
7	<u>Заняття 7.</u> Проза А.Свидницького. Роман “Люборацькі”. Проблематика роману, особливості композицій, система образів. [1: 316-356; 2: 441-478; 3: 263-279; 5: 286-338; 6: 314-367; 20]	2
8	<u>Заняття 8.</u> Творчість П. Куліша Історичний роман П.Куліша “Чорна рада”. Джерела написання роману. [1: 316-356; 2: 441-478; 3: 263-279; 5: 286-338; 6: 314-367; 20]	2

9	Заняття 9. Літературна спадщина О.Стороженка. “Українські оповідання”. Легендарно-історична основа повісті Стороженка “Марко Проклятий”. [1: 362-368; 2: 442-467; 3: 256-267; 5: 280-315; 6: 375-416; 7: 314-318; 20]	1
Загальна кількість годин:		17

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

Номер	Тема заняття	Кількість годин
<i>I</i>	Тема 1. Становлення нової української літератури. Творчість І. П. Котляревського	<i>I</i>
<i>I</i>	Тема 2. Літературні напрямки початку ХІХ ст. Бурлескно-трагедійна поезія. Просвітительський реалізм.	<i>I</i>
<i>I</i>	Тема 3. Г.Ф.Квітка-Основ'яненко – перший український прозаїк.	<i>I</i>
<i>I</i>	Тема 4 Художній світ українського романтизму. Діяльність “Руської трійці” Альманах	<i>I</i>
	Тема 5. Творчість Т. Г. Шевченка.	<i>I</i>
<i>I</i>	Тема 6. Загальна характеристика літературного процесу 50-60-х рр. ХІХ ст. Творчість Марка Вовчка	<i>I</i>
<i>I</i>	Тема 7. Поезія С. Руданського, Леоніда Глібова. Творчість П. Куліша.	<i>I</i>
<i>I</i>	Тема 8. Проза середини ХІХ ст	<i>I</i>
Загальна кількість годин:		8

3.3. ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.

№ п/п	Перелік змістових модулів, теми практичних занять, зміст самостійної роботи	Обсяг годин
1.	Тема 1. Становлення нової української літератури. Творчість І. П. Котляревського <u>1. Підготовка до практичного заняття за темою 1.</u> 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 1.3. Ознайомлення зі списком художньої літератури. <u>2. Читання художніх текстів.</u> 2.1. І. П. Котляревський „Енеїда”, „Наталка-полтавка”, „Москаль-чарівник”.	10
	Тема 2. Літературні напрямки початку ХІХ ст. Бурлескно-трагедійна поезія. Просвітительський реалізм. Творчість Г. Квітки-Основ'яненка. <u>1. Підготовка до практичного заняття за темою 2.</u> 1.1. Опрацювання літератури. 1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій. 2.1. Читання художніх текстів. Г. Ф Квітка-Основ'яненко „Маруся”, „Сватання на Гончарівці”, „Сердешна Оксана”, „Козир-дівка”, „Конотопська відьма”, „Салдацький патрет”, „Щира любов”, „Перекотиполе”, „Мертвецький Великдень”.	5

	<p>Творчість П. Гулака-Артемівського і Є. Гребінки</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою 2.</p> <p>1.1. Опрацювання літератури.</p> <p>1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій.</p> <p>1.3. Ознайомлення зі списком художньої літератури.</p> <p>2. Читання художніх текстів.</p> <p>2.1. Гулак-Артемівський – байки та поезії. Є. Гребінка – поезії, „Нежинський полковник”</p> <p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p>	
3.	<p>Тема 3. Художній світ українського романтизму</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою 3.</p> <p>1.1. Опрацювання літератури.</p> <p>1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій.</p> <p>2. Читання художніх текстів.</p> <p>2.1 Боровиковський – балади „Маруся”, „Чарівниця”, „Відьма”, „Вивідка”.</p> <p>2.2. А. Метлинський – поезії, балади.</p> <p>2.3. М. Костомаров – поезії, драматичні твори: „Сава Чалий”, „Переяславська ніч.</p>	5
4.	<p>Тема 4. Культурно-літературне відродження в Західній Україні.</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темою 4.</p> <p>1.1. Опрацювання літератури.</p> <p>1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій.</p> <p>2. Читання художніх текстів.</p> <p>2.1. Альманах „Русалка Дністровая”.</p> <p>2.2. М. Шашкевич – поезії, поема „Олена”.</p> <p>2.3. І. Вагилевич – балади „Жулин і Калина”, „Медея”,</p> <p>2.4. Я. Головацький – лірика.</p> <p>3. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p>	5
5.	<p>Тема 5. Літературний рух 40-х рр. XIX ст. Діяльність Кирило-Мефодіївського товариства. Творчість Т. Шевченка.</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темами 5, 6.</p> <p>1.1. Опрацювання літератури.</p> <p>1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій.</p> <p>2. Читання художніх текстів.</p> <p>2.1. Т. Г. Шевченко „Кобзар”, „Назар Стодоля”, „Княгиня”.</p> <p>2.2 Вивчення віршів напам’ять: „Причинна”, „Сон”, „Кавказ”, „І мертвим, і живим...”, „Гайдамаки” (Уривки з поеми).</p> <p>3. Творча робота.</p> <p>4. Підготовка до тестового контролю матеріалу.</p> <p>[1: 368-375; 2: 467-458; 3: 256-267; 5: 280-315; 6: 375-416; 7: 318-324; 20]</p>	10
6	<p>Тема 6. Літературний рух 50-60 рр. XIX ст.</p> <p>1. Підготовка до практичного заняття за темами 5, 6.</p> <p>1.1. Опрацювання літератури.</p> <p>1.2 Опрацювання електронного конспекту лекцій.</p> <p>2. Читання художніх текстів.</p> <p>2.1. Марка Вовчка. “Народні оповідання”, “Інститутка”</p> <p>2.2 Проза А.Свидницького. Роман “Люборацькі”. Історичний роман П.Куліша “Чорна рада”. О.Стороженко “Українські оповідання”. “Марко Проклятий”.</p> <p>3. Творча робота.</p>	34

	4. Підготовка до тестового контролю матеріалу.	
	Загальна кількість годин:	69

4. Технології та методи навчання

При викладанні дисципліни використовуються технології навчання традиційні та сучасні (інформаційно-комунікаційні, інтерактивні, технологія перевернутого навчання тощо), зокрема це лекції (з використанням активних методів навчання, візуалізації), практичні заняття, самостійна робота (підготовка до лекційних та практичних занять та виконання індивідуальних завдань) і мають за мету – оволодіння студентами спеціальною термінологією і набуття ними практичних навичок щодо аналізу літературних явищ, літературознавчих категорій.

5. Методи контролю

Поточний контроль може здійснюватися під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовується: усне опитування, письмове опитування (самостійні роботи), тестовий контроль, творча робота.

6. Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень студентів здійснюється відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності з урахуванням вагових коефіцієнтів, визначених для кожного виду робіт.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється шляхом усного, письмового опитування або тестування у MOODLE (до визначених тем). Водночас оцінюється рівень практичних умінь шляхом виконання різноманітних аудиторних та домашніх завдань.

Індивідуальні проекти студенти презентують під час аудиторних занять або завантажують у MOODLE для перевірки викладачеві.

Якщо студент отримав негативну оцінку з якогось виду роботи, то він має ліквідувати заборгованість в установленому порядку.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту. Підсумкова оцінка являє собою суму середньозваженого бала з оцінок, отриманих за всі види робіт протягом семестру (60% підсумкової оцінки), і бала, отриманого у ході іспиту (40% підсумкової оцінки). При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка, що відповідає 4-бальній шкалі оцінювання, за шкалою ECTS – оцінка, що відповідає набраній студентом кількості балів.

Студенти мають можливість отримати знання з окремих тем курсу шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://cutt.ly/b0NScXn>), п.4. «Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою».

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності (Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті) (<https://cutt.ly/P0NSU1q>)

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за національною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено

викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка, критерії	
A	4,75–5,00	5	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Денна форма навчання

Аудиторна робота		Самостійна робота		Підсумковий контроль
Усне опитування		Самостійна робота	Контрольна робота	іспит
ДФН	0,2	0,2	0,1	0,4

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці Співвідношення.

7.ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗДОБУТИХ СТУДЕНТАМИ ЗНАТЬ

1. Шляхи розвитку української літератури поч. ХІХ ст.
2. Особливості соціально-історичного, освітньо-наукового і літературно-мистецького життя перших десятиліть ХІХст. в Україні.
3. Періодизація нової української літератури.
4. Шляхи розвитку літератури. Синкретизм стилів.
5. Життєвий та творчий шлях І.Котляревського.
6. "Енеїда" Котляревського. Жанр твору, традиції й новаторство. Побутово етнографічні картини.
7. Сюжет "Енеїди". Образи твору, особливості їх творення.
8. Національна самобутність "Енеїди". Сатиричне зображення дійсності в поемі. Значення твору.
9. "Наталка-Полтавка" І. Котляревського – перший драматичний твір в українській літературі. Сюжет твору. Система образів. місце твору в українській. культурі.
10. Новаторство Котляревського у жанрі драматургії.
11. Бурлескно –трагестійна поезія поч. ХІХст. Загальний огляд.
12. Літературна діяльність Гулака - Артемовського. Оригінальні твори. Байки.
13. Балади Гулака – Артемівського. Значення творчості. внесок письменника у становлення української літератури.
14. Загальна характеристика гумористично-сатиричних прозових творів Квітки – Основ'яненка.
15. "Конотопська відьма". Сюжет. Особливості композиції. Проблематика.
16. Сентиментально – реалістичні твори. Новаторство Квітки – Основ'яненка у становленні цього напрямку.

17. "Маруся" – перший прозовий твір українською мовою. Моралізаторсько – дидактичне спрямування повісті.
18. Поетичні твори Є.Гребінки. Жанрове розмаїття. Тематика.
19. Прозові твори Є. Гребінки. Збірка оповідань "Рассказы пирятинца".
20. Передумови виникнення романтизму та його особливості.
21. 1.Періоди розвитку українського романтизму.
22. Балади Боровиковського. Їх романтичне спрямування.
23. Поетична творчість А.Метлинського.
24. Драматичні твори М.Костомарова. «Сава Чалий», «Переяславська ніч».
25. Поетична творчість М.Костомарова. внесок письменника у становлення української романтичної поезії.
26. Поети –романтики в українській літературі початкуXIXст. Харківська школа.
27. Зародження літературного руху в Галичині. Діяльність «Руської трійці».
28. Альманах «Русалка Дністова». Тематика. Будова. Художня своєрідність.
29. Драматургія Квітки-Основ'яненка: "Сватання на Гончарівці" "Шельменко-денщик". Тематика, проблематика, особливості стилю.
30. М.Шашкевич – зачинатель нової української на західноєвропейських землях.
31. Поетична, етнографо – фольклорна, громадська діяльність І Вагилевича.
32. Поетична та педагогічна діяльність Я.Головацького.
33. Загальна характеристика літературного руху 40-хрр.XIXст.
34. Діяльність Кирило – Мефодіївського братства. Розвиток культури на Україні.
35. Становлення і розвиток літературно – теоретичної думки в Україні у 40-хрр.XIX ст.
36. Українське письменство передшевченківської доби в системі європейської літератур.
37. Петербурзький період життя і творчості Т.Г.Шевченка. "Кобзар" 1840р.Напам'ять.
38. Особливості лірики раннього періоду життя і творчості Т.Г.Шевченка. 39.Балади Т.Г.Шевченка. Риси романтизму в них. Напам'ять.
39. Соціально – побутові поеми. "Катерина", "Мар'яна - черниця", "Слепая". Тематика. Особливості композиції.
40. Історичні поеми "Іван Підкова", "Тарасова ніч", "Гамалія".
41. Поема "Гайдамаки". Система образів твору. Особливості композиції.
42. Драматичні твори Т.Г.Шевченка "Назар Стодоля".
43. Лірика періоду "трьох літ". Основні мотиви. Прочитати напам'ять.
44. "Сон"("У всякого своя доля...") – сатиричне викриття російського самодержавства. Уривок напам'ять.
45. "Кавказ". Реалістичне відображення дійсності. Осуд шовіністичної політики Російської імперії. Уривок напам'ять.
46. Послання "І мертвим, і живим ...".Проблематика поеми. Актуальність в сьогоденні. Уривок напам'ять.
47. Зображення історичних подій в поемі "Єретик", містерії "Великий льох".
48. Тема материнства у поемах "Сова", "Наймичка", "Відьма".
49. 0.Цикл поезій "В казематі". Основні мотиви, тематика, проблематика.. Прочитати напам'ять.
50. Лірика Т.Г.Шевченка періоду заслання. Мотиви туги за рідною землею в поезіях: "Думи мої, думи мої", "І виріс я на чужині", "Якби ви знали паничі".
51. Прочитати напам'ять.
52. Тема жіночої неволі у поемах Шевченка періоду заслання: "Марина", "Княжна".
53. Поеми "Варнак", "Іржавець". Патріотичне спрямування творів. особливості стилю.
54. Алегоричність поем Т.Г.Шевченка "Неофіти", "Юродивий".
55. Лірика останніх років життя Т.Г.Шевченка. Прочитати напам'ять.
56. Значення творчості Т.Г.Шевченка в історії української і світової літератур.
57. Загальна характеристика літературного процесу 50-60 рр. XIX ст. Суспільно-політичні умови розвитку суспільства.
58. Зародження і становлення критичного реалізму в середині XIX ст.
59. Поетична творчість письменників 50-60 рр. XIX ст. Загальний огляд.
60. Загальна характеристика прози літературного процесу 50-60 рр. XIX ст.
61. Наукове і культурне життя України в середині XIX ст.
62. Періодичні видання і альманахи 50-60 рр. XIX ст.

63. Журнал «Основа». Його значення в розвитку літератури, науки, критичної думки.
64. Шляхи розвитку літератури 50-60 рр. XIX ст.
65. Марко Вовчок. Загальний огляд життя і творчості. Громадська діяльність письменниці.
66. «Народні оповідання» М. Вовчка. Традиції і новаторство. Проблематика.
67. «Народні оповідання» М. Вовчка. Соціальне спрямування. Актуальність та гострота проблематики.
68. Повість М.Вовчка «Інститутка». Своєрідність жанру. Особливості композиції. Система образів.
69. Загальний огляд прози М.Вовчка. Художня своєрідність прозової спадщини письменниці.
70. Вплив творчості Марка Вовчка на подальший розвиток української прози.
71. Педагогічна, громадська, літературна діяльність Л.Глібова.
72. Байки Л.Глібова. Традиційність і новаторство байок.
73. Проблематика і художня своєрідність байок Глібова. соціальне спрямування творів.
74. Лірика Л.Глібова. Фольклорна першооснова поезій. Мотиви й образи.
75. Твори Л.Глібова для дітей. Жанрова різноманітність.
76. Громадсько-літературна діяльність Руданського. Рання творчість поета.
77. Балади С.Руданського. Мотиви й образи. Громадянська лірика поета.
78. Особливості художнього методу С.Руданського. Оригінальність співомовок.
79. Фольклорна і художня діяльність Свидницького. Рання творчість. Особливості поетичних творів письменника.
80. Роман А.Свидницького «Люборацькі». Проблематика твору. Система образів. Особливості стилю.
81. Творчість А.Свидницького останніх років життя. Тематика і художня своєрідність.
82. Літературна і громадська діяльність Куліша. Багатогранність і суперечливість світогляду письменника.
83. Особливості раннього періоду творчості П.Куліша.
84. Історичний роман-хроніка П.Куліша «Чорна рада». Особливості композиції і стилю.
85. Роман-хроніка П.Куліша «Чорна рада». Проблематика твору. Система образів.
86. Поетична творчість П.Куліша. Особливості і художня своєрідність лірики.
87. Наукова діяльність П.Куліша. Внесок письменника в розвиток української літературно-критичної думки.
88. «Українські оповідання» О.Стороженка. Тематика. Образи. Особливості композиції.
89. Цикл оповідань О.Стороженка «З народних уст». Особливості мови і стилю.
90. Повість О.Стороженка «Марко Проклятий». Фольклорно-поетична основа повісті.
91. Внесок О.Стороженка в розвиток української літератури.

1. Методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Історія української літератури I половини XIX ст.» повністю і в достатній кількості забезпечені необхідними навчально-методичними матеріалами.

Література:

Основна

- Возняк М. С. Історія Української літератури. 2-ге видання, виправлене. Львів: Світ, 2012, 871 с.
- Історія української літератури XIX століття. У 2 книгах. Книга 1. К.:Либідь, 2005, 656 с.
- Історія української літератури XIX ст.: У 3 кн. – Кн. 1. Перші десятиріччя XIX ст./ За ред. Яценка – К.: Либідь, 1995.
- Історія української літератури (перші десятиріччя XIX століття) / За ред. Хропка П.П. – К., 1992.
- Чижевський Д. Історія української літератури. – К., 2003. 326.

Додаткова література.

1. Антологія української поезії другої половини XX ст. К.: Гранослов, 2000. 788 с.
2. Барабаш Ю. Тарас Шевченко: Імператив України. Історіо- і націософська парадигма. К., 2004.
3. Борзенко О. Сентиментальна «провінція»: Нова українська література на етапі становлення. Харків, 2006.
4. Бовсунівська Т. Українська бурлескно-травестійна література початку XIX століття в аспекті функціонування комічного. К.: КНУ, 2006.
5. Бондар М. Нова українська література. К., 2003.
6. Дзюба І. Тарас Шевченко. Життя і творчість К., 2008.
7. Єременко О. Українська балада XIX ст.: Історія жанру. Суми, 2004.

8. Задорожна Л. Євген Гребінка: Літературна постать. К., 2000.
9. Задорожна Л. Історія української літератури кінця XVIII – 60-х років XIX століття. К.: ВПЦ Київський університет, 2004. 456 с.
10. Зеров М. Нове українське письменство // Українське письменство. К., 2003.
11. Іванишин П.В. Національний спосіб розуміння в поезії Т. Шевченка, Є.Маланюка, Л. Костенко : монографія К. : Академвидав, 2008.
12. Козак С. Українська змова і месіанізм: Кирило-Мефодіївське братство. Івано-Франківськ, 2004.
13. Козак С. Український преромантизм (джерела, зумовлення, контексти, витоки). Варшава, 2003.
14. Лімборський І. Сентименталізм в українській літературі. Черкаси: Брама-Україна, 2009. 148 с.
15. Поліщук Я.О. Література як геокультурний проект: монографія. К. : Академвидав, 2008. 304 с.
16. Скринник М.Наративні практики української ідентичності : доба Романтизму.- Львів, 2007. 367 с.
17. Смілянська В., Чамата Н. Структура і смисл: спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Тараса Шевченка. К., 2000.
18. Смілянська В. Л. Структура і смисл: Спроба наукової інтерпретації поетичних текстів Т. Шевченка. Монографія. К.: Вища школа, 2000.
19. Янищук О. Григорій Квітка-Основ'яненко в духовній історії України. Тернопіль, 2003.

10. Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище Хмельницького національного університету (Кафедра української філології, курс «Історія української літератури I пол. XIX ст»). Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=1096>
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: <https://cutt.ly/j1v2iJa>
3. Інституційний репозитарій. Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>